

WUR-richtlijn Waardebepaling Stamboekschapen

Jan Verkaik
Wageningen Livestock Research

Juli 2019

WUR-richtlijn Waardebepaling Stamboekschappen

Inleidend

- De waarden als genoemd in deze “WUR-richtlijn Waardebepaling Stamboekschappen” zijn gebaseerd op een inventarisatie van aan- en verkoopprijzen onder 20 schapenhouders met, stamboekfokkers van, handelaren in en importeurs van verschillende rassen.
- Deze 20 zijn ook gevraagd naar de criteria die voor hen de waarde van fokdieren bepalen. Geslacht, leeftijd, ras, wenselijke genotypen, zwoegerziekte status, dracht (productiestadium), stamboek en stamboekbeoordelingen en fokwaarden zijn de criteria aan de hand waarvan zij de waarden van dieren vaststellen.
- Bij een aantal rassen liggen de aan- en verkoopprijzen tot €25,- tot €50,- hoger. Bij een aantal hobbyrassen en de heideschappen liggen de aan- en verkoopprijzen tot €50,- lager.
- De waarden van fokdieren in KWIN-V vormden het vertrekpunt en zullen in de volgende versie in lijn worden gebracht met deze richtlijn.
- Belangrijk inzicht is het gegeven dat een fokker nooit (of bij hoge uitzondering) zijn beste fokkooien verkoopt. Zij vormen de ruggengraat van zijn fokkerij. Deze dieren vormen het fundament onder zijn fokkerijactiviteiten. Het is dan ook reëel een extra waarde toe te kennen aan fokdieren.
- Stamboekdieren hebben een meerwaarde omdat ze van belang zijn voor het in stand houden van het ras. Schapenhouders leveren hiertoe extra inspanning in de vorm van selectie, administratie en keuringen.
- Stamboekdieren van zeldzame rassen houden het genetisch erfgoed in stand. Ondertussen is de populatie van 10 van de 13 Nederlandse rassen zeldzaam (aantal geregistreerde stamboekdieren < 6000).

Validatie

- Het validatie overleg voor de WUR-richtlijn Waardebepaling Stamboekschapen heeft plaatsgevonden in mei 2019 met 10 stamboekschapenhouders. Het validatie overleg vormde een afspiegeling van de Nederlandse stamboekschapenhouderij. Aanwezig waren 3 Texelaarfokkers, 1 Texelaar- en Swifterfokker, 1 Swifterfokker, 1 Suffolkfokker, 1 Shetlandfokker, 1 Castlemilk Moorit- en Portlandfokker, 1 Heideschaapfokker. 1 Flevolanderfokker was verhinderd en heeft samen met een andere Flevolanderfokker schriftelijk gereageerd. In het overleg zaten 2 topfokkers en 2 fokkers van speciale schapenrassen. Geen van hen had op dit moment een schadedossier met wolven.
- Het validatie overleg heeft vastgesteld dat de WUR-richtlijn Waardebepaling Stamboekschapen voldoet voor 99% van de stamboekschapen.
- Een kleine fractie van de stamboekschapen (1%) is onvervangbaar en vertegenwoordigt een waarde ver boven de waarden die deze richtlijn geeft voor topdieren. Deze 1% van de dieren bevindt bij 5% van de stamboekfokkers, de topfokkers. Waarden voor deze dieren variëren bovendien sterk. Eén vervangingswaarde of richtlijn voor een dergelijke speciaal dier is er niet. Voor deze 1% van de dieren stelt het overleg een individuele waardebepaling voor. De verwachting bestaat dat deze waardebepaling maar voor een zeer beperkt aantal gevallen nodig zal zijn.
- Een aanbeveling is het om aan de hand van meerdere schadegevallen onafhankelijk te evalueren of deze richtlijn voldoet en voorziet in de schadegevallen die zich voordoen. Door deze evaluatie te baseren op de feitelijke schadegevallen kan de richtlijn mogelijk worden aangescherpt en verbeterd.
- In verband met toekomstige prijsontwikkelingen is het belangrijk de richtlijn regelmatig te actualiseren.
- De vervolgschade voor de houderij door het wegvallen van (een deel van) de fokdieren en door verwerpen kan substantieel verlies aan omzet in het daarop volgende jaar (of jaren) geven. De vervolgschade bestaat uit het productieverlies (vlees, melk, wol, fokmateriaal) verminderd met de productiekosten én uit de inkomsten uit activiteiten waarbij schapen worden ingezet als productiemiddel. Een voorbeeld van laatstgenoemde zijn inkomsten uit terreinbeheer met schapen. Deze vervolgschade is niet verdisconteerd in deze richtwaarden voor stamboekdieren. De vervolgschade kan worden berekend met behulp van deze richtlijn en KWIN Veehouderij. Let op! Wanneer sprake is van vergoeding van drachtige dieren wordt een deel van het omzetverlies reeds vergoed en zal een nader te bepalen omzetverlies hiervoor moeten worden gecorrigeerd.

Aanpak Waardebepaling

De waarden als genoemd in deze "WUR-richtlijn Waardebepaling Stamboekschapen" zijn vervangingswaarden waarvoor een vergelijkbaar dier kan worden terug gekocht. Alle genoemde waarden zijn exclusief btw. Er is geen vergoeding voor leed verdisconteerd in deze waarden.

De waarden van schapen bij wolvenschade zijn vast te stellen via:

1. De "op boerderij" prijzen voor de aangekochte dieren en "af boerderij" prijzen in geval van verkoop van fokdieren. In geval herleidbaar uit de boekhouding en I&R kan/mag de feitelijke aanschafwaarde van het dier/de dieren worden gebruikt als vergoeding bij wolvenschade.
2. De "WUR-richtlijn Waardebepaling Stamboekschapen". Een waardebe­paling voor stamboekooien en -rammen.
3. Mix van 1 en 2 al naar gelang van toepassing.

Aangekochte dieren; indien ze zijn aangekocht dan is de marktwaarde de "op boerderij" prijs (= aankoop­prijs + gemiddelde aanvoerkosten per dier). Met name wanneer de aankoopbedragen afwijken van waarde volgens deze richtlijn is wenselijk om uit te gaan van de feitelijke "op boerderij" prijs van het dier (de dieren) mits herleidbaar met behulp van de I&R-aanvoermutaties en de boekhouding. Met waardering op basis van de feitelijke aankoopgegevens kunnen aankopen van top fokmateriaal, van geïmporteerde dieren en van rassen die in de mode zijn eerlijk worden vergoed.

Gezien de grote range in hoge aanschafprijzen van importdieren is een vergoeding conform de op boerderijprijs (=de specifieke aanschafwaarde inclusief kosten) de enige manier om de geleden schade juist te compenseren.

Kenmerkend voor rassen die in de mode zijn, zijn een geringe omvang van de populatie en een grote vraag naar dit ras met als gevolg (tijdelijk) hogere aan- en verkoopprijzen. Een eerlijke vergoeding kan voor moderassen het best worden gebaseerd op recente aan- en verkoopprijzen (herleidbaar uit I&R en boekhoudingen).

Een substantieel deel van met name de professionele slachtlamproducenten fokt zelf geen nieuw fokmateriaal voor vervanging maar koop jaarlijks een partij nieuwe ooilammeren bij stamboekfokkers. Dit komt regelmatig voor bij de rassen Swifter, Noordhollander, Rijnlam maar ook Texelaar en Melkschaap. Een vergoeding gebaseerd op de "op boerderij" prijs volstaat mits de aankoop is gedaan in het voorliggende half jaar en het productiestadium (gedekt/drachtig, lacterend, gespeend/niet dragend) waarin het dier is aangekocht niet is gewijzigd sinds de aanschaf.

Ook voor topfokkers die regulier alle/veel fokooilammeren en/of veel ramlammeren ver boven gemiddeld prijzen verkopen is een vergoeding op basis van jaarlijks gerealiseerde verkoopprijzen (herleidbaar uit I&R en boekhoudingen) de meest eerlijke waardering.

Richtlijnen Waardebepalingen

Waarde stamboek ooi = Marktwaarde fokooi staffel leeftijd (1) + (stamboek (2) + scrapie-ongevoelig (3) + zwoegervrij (4) + correctie ras (5) + fokprestatie/fokwaarden (6a) + exterieur (6b) + kampioenstoelagen (6c) + waardevol genotype (7)) * dracht (8) + importkosten (9)

- 1) Marktwaarde fokooi (excl. btw); is de waarde voor een fokooi zonder stamboekpapieren en met een onbekende gezondheidstatus voor de fokkerij. Bij sommige rassen kan de slachtwaarde van het dier, de marktwaarde als fokooi overstijgen omdat er geen vraag is naar deze ooiën voor de fokkerij. Dit geldt name voor de oilammeren tot 1 jaar.

€100,-	oilam tot 1 jaar, niet gelamd
€150,-	1 keer gelamd of 1-5 jaar oud
€125,-	6 - 9 jaar oud
€100,-	10 jaar en ouder

De stamboekschapen die bij verlies door wolven in aanmerking komen voor een vergoeding als omschreven onder 2 t/m 9 zijn alle afgelamde ooiën, alle ooiën van 1 jaar en ouder én de zelfgefokte oilammeren die de schapenhouder heeft aanmerkt als vervanging van de schapenstapel met een maximum van 25% van het gemiddeld aantal gehouden ooiën in voorgaande jaar/jaren. De overige 75% aan oilammeren worden vergoed op basis van normprijs voor slachtlammeren conform KWIN Veehouderij. Voor uitzonderingen zie ad 1A.

- 2) €50,- voor elk raszuiver dier geregistreerd bij een Europees of Brits stamboek.
- 3) €25,- Dier op basis van afstamming scrapie-ongevoelig (ARR/ARR).
- 4) €25,- De actuele status van alle dieren van de houder is zwoegervrij
- 5) Correctie op basis van ras voor verschillen in marktwaarde fokdieren. In deze correctie is ook verdisconteerd de meerwaarde van het stamboekdier indien het behoort tot een zeldzaam ras in Europa (populatie kleiner dan 6000 stamboek geregistreerde dieren in Europa). Indien het ras niet is genoemd, is een toeslag of korting niet van toepassing in eerste instantie niet aan de orde. Zie ad 5a en 5b.

Ras	Texelaar, Blauwe Texelaar, Charolais, Suffolk, Hampshire Down	Swifter, Flevolander Noordhollander, Rijnlam, Zwartbles Ned. Melkschaap (Fries en Zeeuws), Romanov, Kerryhill, Scottish Blackface, Ruischaap,	Soay, Ouessant, Kameroen, Heideschaap (o.a. Mergellander, Kempisch, Groot, Drents Veluws, Schoonenbeker), Kameroen, Karakul, Castlemilk Moorit, Shetland
ooilam tot 1 jaar, niet gelamd	+ €25,-	+/- €0,-	-€25,-
1 keer gelamd of ouder 1 jaar	+ €50,-	+/- €0,-	-€50,-

- 6) 6a+6b maximaal 200,-; De top 10% van de dieren in elk stamboek met uitmuntende eigenschappen en fokwaarden vertegenwoordigen een extra waarde. Hiervoor kan elk stamboek 2 of 4 kenmerken benoemen (2 keer €100,- of 4 keer €50,-), i.o.m. stamboeken de items en kenmerken, fokwaarden en parameters benoemen die in aanmerking komen. Zie ad 6.
- 6c; Kampioensdieren en reservekampioenen op nationale keuringen krijgen €250,- toeslag. Op regionale keuringen €100,-. Beste 10 ooi lammeren nationaal en regionaal respectievelijk plus €100,- en plus €50,-.
- 7) €50,- voor maximaal 1 stamboek erkend (vastgelegd) waardevol genotype of voor elke door stamboek aangewezen rammoeder bij toepassing van een rammencirkel.
- 8) Waardering van de dracht; optelling 1 tot en 7 maal 1,2. Naarmate het fokooi meer waard is ook de dracht meer waard mits ooi is gepaard met een stamboek ram van hetzelfde ras. Bij een ras (KWIN V), houderij en/of oudere ooiën met een worpgrootte boven de 2 gemiddeld, vertegenwoordigt de dracht een hogere waarde. In die gevallen wordt de KWIN-V-norm voor de worpgrootte van het ras of de recent door de houderij gerealiseerde worpgrootte gebruikt om de dracht te waarderen. Elk (tiende) lam boven de 2 maakt de dracht waardevoller. Per ééntiende lam boven de gemiddelde worpgrootte van 2 neemt de waarderingsfactor met éénhonderste toe (zie voorbeeld). Zie ad 8A + 8B.

Gemiddelde worpgrootte	Waarderingsfactor dracht
2	1.2
2.1	1.21
2.5	1.25
3	1.3
4	1.4

- 9) De gemiddelde importkosten per dier exclusief het aankoopbedrag met een afschrijving over 5 jaar. Dit zijn de transportkosten, de veeartskosten, de gezondheidstests en de invoerrechten indien van toepassing.

Waarde stamboek ooi = Marktwaaarde fokooi staffel leeftij d (1) + (stamboek (2) + scrapie-ongeevoelig (3) + zwoegervrij (4) + correctie ras (5) + fokprestatie/fokwaarden (6a)+exterieur (6b)+kampioenstoeslagen(6c) + overige waardevolle genotypen (7)) * dracht (8A) + importkosten (9)

Voorbeelden waarden stamboekdieren (excl. btw)

- Swifter ooilam (1 t/m 5) = $(100+50+25+25+0) = €200,-$
- Swifter tweejarig ooi (1 t/m 5) = $(150+50+25+25+0) = €250,-$
- top Swifter tweejarig ooi (1 t/m 6) = $(150+50+25+25+0+200) = €450,-$
- tweejarig, drachtig top Swifter (1 t/m 8) = $(150+50+25+25+0+200) * 1,25 = €562,50$
- Texelaar ooilam (1 t/m 5) = $(100+50+25+25+25) = €225,-$
- Texelaar tweejarig ooi (1 t/m 5) = $(150+50+25+25+50) = €300,-$
- top Texelaar tweejarig ooi (1 t/m 6) = $(150+50+25+25+50+200) = €500,-$
- tweejarig, drachtig top Texelaar (1 t/m 8) = $(150+50+25+25+50+200) * 1,2 = €600,-$
- Heideschaap ooilam (1 t/m 5) = $(100+50+25+25-25) = €175,-$
- Heideschaap tweejarig ooi (1 t/m 5) = $(150+50+25+25-50) = €200,-$
- Geselecteerde rammoeder Heideschaap tweejarig ooi (1 t/m 7) = $150+50+25+25-50+200 = €450,-$
- tweejarig, drachtig Heideschaap (1 t/m 8) = $(150+50+25+25-50) * 1,2 = €240,-$

Waarde stamboek ram = Marktwaarde dekram jong/oud (1) + (stamboek (2) + scrapie-ongevoelig (3) + zwoegervrij (4) + correctie ras (5) + fokprestatie/fokwaarden (6a) + exterieur (6b) + kampioenstoeslagen (6c) + waardevol genotype (7)) + importkosten (9)

1. Marktwaarde rammen (excl. btw); is de waarde voor een ram zonder stamboekpapieren en met een onbekende gezondheidstatus voor de fokkerij. Bij sommige rassen kan de slachtwaarde van het dier de marktwaarde als dekram overstijgen omdat er geen vraag is naar deze rammen voor de fokkerij. Dit geldt name voor de ramlammeren tot 1 jaar.

€125,-	ramlammeren tot 1 jaar
€200,-	rammen ouder dan 1 jaar

De stamboekrammen die bij verlies door wolven in aanmerking komen voor een vergoeding als omschreven onder 2 t/m 9 zijn alle oudere rammen en de zelfgefokte ramlammeren die de schapenhouder heeft aanmerkt als dekram voor eigen gebruik met een maximum van 10 ramlammeren of evenzoveel als aantoonbaar zijn gepaard met de eigen dieren. De overige 75% aan ooilammeren worden vergoed op basis van normprijs voor slachtlammeren conform KWIN Veehouderij. Voor uitzonderingen zie ad 1B.

2. €50,- voor elk raszuiver dier geregistreerd bij een Europees of Brits stamboek.
3. €25,- Dier op basis van afstamming scrapie-ongevoelig (ARR/ARR).
4. €25,- De actuele status van alle dieren van de houder is zwoegervrij
5. Correctie op basis van ras voor verschillen in marktwaarde fokdieren. Deze correctie is voor rammen en ooiën gelijk (zie tabel bij marktwaarde fokooi onder 5) In deze correctie is ook verdisconteerd de meerwaarde van het stamboekdier indien het behoort tot een zeldzaam ras in Europa (populatie kleiner dan 6000 stamboek geregistreerde dieren in Europa). Indien ras niet is genoemd, is een toeslag of korting niet van toepassing. Zie ad 5a en 5b
6. 6a+6b maximaal €400,-; De top 10% van de dieren in elk stamboek met uitmuntende eigenschappen en fokwaarden vertegenwoordigen een extra waarde. Hiervoor kan elk stamboek 2 of 4 kenmerken benoemen (2 keer 200,- of 4 keer 100,-), I.o.m. stamboeken de items en kenmerken, fokwaarden en parameters benoemen die in aanmerking komen.
6c; Kampioensdieren en reservekampioenen op nationale keuringen krijgen €250,- toeslag. Op regionale keuringen €100,-. Beste 10 ramlammeren nationaal en regionaal respectievelijk plus €100,- en plus €50,-. Zie ad 6
7. €50,- voor maximaal 1 stamboek erkend (vastgelegd) waardevol genotype of voor elke door stamboek aangewezen dekram in een rammencirkel.
8. N.v.t.
9. De gemiddelde importkosten per dier exclusief het aankoopbedrag met een afschrijving over 5 jaar. Dit zijn de transportkosten, de veeartskosten, de gezondheidstests en de invoerrechten indien van toepassing

Waarde stamboek ram = Marktwaaarde dekram jong/oud (1) + (stamboek (2) + scrapie-ongevoelig (3) + zwoegervrij (4) + correctie ras (5) + fokprestatie/fokwaarden (6a)+exterieur (6b)+kampioenstoelagen(6c) + overige waardevolle genotypen (7)) + importkosten (9)

Voorbeelden waarden stamboekdieren (excl. btw)

- Swifter ramlam voor de fokkerij (1 t/m 5) = $(125+50+25+25+0) = €225,-$
- Swifter oudere dekram (1 t/m 5) = $(200+50+25+25+0) = €300,-$
- top Swifter oudere dekram (1 t/m 5) = $(200+50+25+25+400) = €700,-$
- Texelaar oudere dekram (1 t/m 5) = $(200+50+25+25+50) = €350,-$
- top Texelaar dekram (1 t/m 6) = $(200+50+25+25+50+400) = €750,-$
- Heideschaap oudere dekram (1 t/m 5) = $(200+50+25+25-50) = €250,-$
- top Heideschaap dekram (1 t/m 7) = $(200+50+25+25-50+400) = €650,-$

Waarde stamboek top 1% van de dieren

- Een kleine fractie van de stamboekschapen (1%) is onvervangbaar en vertegenwoordigt daardoor voor hen een waarde ver boven de waarden die deze richtlijn geeft voor de top 10% dieren. Deze 1% van de dieren bevindt bij 5% van de stamboekfokkers, de topfokkers. Waarden voor deze dieren variëren sterk. Eén vervangingswaarde of richtlijn voor een dergelijke speciaal dier is niet te noemen.
- Topfokkers kenmerken zich door regelmatige verkopen met structureel hogere verkoopprijzen. Deze prijzen zijn vergelijkbaar of hoger zijn als genoemd in deze richtlijn voor de top 10% van de dieren.
- De top 1% van de dieren in het stamboek is gebaseerd op fokkerijprestaties en/of fokkerij-indexen van het betreffende dier en zijn nakomelingen.
- Het stamboek waartoe het dier behoort zal daarnaast schriftelijk kunnen bevestigen dat het dier tot de top 1% van hun stamboek behoort.
- Uitgangspunt voor de waardebepaling van deze dieren kunnen zijn: 1) verkoopprijzen van vergelijkbare dieren van de houder zelf, 2) verkoopprijzen van vergelijkbare dieren van andere topfokkers van het betreffende ras en/of 3) eerdere waardebepaling van vergelijkbare dieren in dit verband.
- De hoogte van een wenselijke opslag bovenop verkoopprijzen of bovenop een eerdere waardebepaling omdat vergelijkingsmateriaal ontbreekt, zal de taxateur afstemmen met één of meerdere onafhankelijke experts op het gebied van de waarde van top stamboekfokdieren.
- Eerste richtwaarden of ranges worden niet in deze richtlijn genoemd omwille van zorgvuldigheid van de vaststelling van de waarden van deze uitzonderingsgevallen.

Ad 1A) Uitzondering op het maximum van 25% van het gemiddeld aantal gehouden ooiën dat aan ooilammeren in aanmerking komen voor vergoeding als genoemd onder 2 t/m 7 vormen de vermeerderaars, schapenhouders die jaarlijks ooilammeren verkopen voor de fokkerij blijkens I&R mutaties en boekhouding. De I&R mutaties zijn nodig voor de vaststellingen van het gemiddelde percentage van de ooilammeren dat wordt verkocht voor de fokkerij. Dit kan sterk variëren per vermeerderaar (10-100%). De verkoopfacturen zijn nodig voor de hoogte van de gemiddelde verkoopprijzen van ooilammeren voor de fokkerij.

Alle ooilammeren die niet worden aangehouden ter vervanging of worden verkocht aan andere schapenhouders zijn slachtlammeren. Deze ooilammeren kunnen gewaardeerd conform de waarden als genoemd in KWIN-V geschat geslacht gewicht. Het omzetverlies bij verlies van ooilammeren bestemd voor de slacht kan rechtstreeks worden verdisconteerd door de waardebepaling te baseren van het eindgewicht.

Ad 1B) Uitzondering op maximum van 10 zelf gefokte dekrammen die in aanmerking komen voor vergoeding als genoemd onder 2 t/m 7 vormt de fokkers die jaarlijks een aantal ramlammeren voor fokkerij verkopen aan andere schapenhouders blijkens I&R mutaties en boekhouding. De I&R mutaties zijn nodig voor de vaststellingen van het gemiddelde percentage van de ramlammeren dat wordt verkocht voor de fokkerij. Dit kan sterk variëren. De verkoopfacturen zijn nodig voor de hoogte van de gemiddelde verkoopprijzen van ramlammeren voor de fokkerij.

Alle ramlammeren die niet worden aangehouden voor de fokkerij worden verkocht, zijn slachtlammeren. Deze ramlammeren kunnen gewaardeerd conform de waarden als genoemd in KWIN-V geschat geslacht gewicht. Het omzetverlies bij verlies van ramlammeren bestemd voor de slacht kan rechtstreeks worden verdisconteerd door de waardebepaling te baseren van het eindgewicht.

Ad 5) Naar inzicht kan de taxateur (na beraad met WLR) niet genoemde rassen een toeslag of korting geven. Als richtlijn voor een korting kan het volwassen gewicht tot 50 kg van ooiën dienen. Ter voorkoming van ongelijke behandeling verkrijgen andere fokdieren van het betreffende ras vervolgens ook die toeslag of korting op basis van ras.

Ad 6) De verifieerbaarheid van het behoren tot de top 10% binnen het stamboek op bepaalde kenmerken en voor fokwaarden is een punt van aandacht. Uitgangspunt bij de selectie van te waarderen kenmerken is voorkoming van over- en onderwaardering. Dit kan door uitsluitend die kenmerken en fokwaarden in de waardebepaling van het dier te kiezen die verbetering van het ras en instandhouding van het ras ten goede komen. Pas wanneer de top 10% binnen een stamboek niet individueel herleidbaar of aantoonbaar is kan de taxateur er voor kiezen om afhankelijk van de situatie of 1) de eerste 10% van de gehouden dieren aan schadegevallen aan te merken als zijnde de top of 2) 10% van de schadegevallen aan te merken als zijnde top. Alle stamboeken krijgen een jaar de tijd hieraan invulling te geven alvorens de taxateurs uitsluitend optie 2 gaan hanteren.

Ad 8A) Sommige stamboeken registreren de paringen voor werpen. Hoe constateer je in andere gevallen (vroeg) dracht? Gekleurde koten door het aanspringen van de ram. Het

dekseizoenen kan flink variëren. Traditioneel is dat eind september begin oktober met aflammen in februari tot en met april. Aflammen kan echter jaarrond aan de orde zijn. Er zijn fokkers die bewust de oilammeren het eerste jaar gust houden, de zogenaamde overhouders. Een voorkomend fenomeen in met name de texelaarfokkerij maar wellicht ook bij andere rassen. Ook kunnen bij een schapenhouder tegelijkertijd zowel dragende als zogende als gespeende koppels ooien aanwezig zijn.

Ad 8B) Bij rassen met een worpgrootte boven de 2 kan de norm in KWIN-V als uitgangspunt worden genomen voor het bepalen van de waarderingsfactor voor de dracht. Niet genoemde rassen met worpgrootte boven de 2 zijn de Zwartbles, het Melkschaap, de Romanov en de Texelaars die het Booroola gen dragen. De gemiddelde worpgrootte varieert tussen houders van hetzelfde ras en varieert tussen eerste worps en oudere ooien. De uitgangsworpgrootte voor de waardering van het drachtige ooi kan in deze gevallen worden gebaseerd 1) op KWIN-V of 2) op de gerealiseerde gemiddelde worpgrootte van het bedrijf of 3) op de gerealiseerde gemiddelde worpgrootte door de oudere ooien. Indicaties voor een worpgrootte van boven de 2 zijn te verkrijgen van I&R stallijsten vlak na aflammen of kunnen blijken uit management-/stamboekadministraties. De aantoonverplichting ligt daartoe bij de schapenhouder. Individuele differentiatie in worpgrootte is niet van toepassing tenzij de feitelijke grootte van de worp is vastgesteld.

Ad 9) De gemaakte aanvoerkosten alleen binnen het eerste jaar na aanvoer volledig vergoeden en daarna een afschrijvingsstaffel erop loslaten (20% afschrijving per jaar). Indien meerdere dieren tegelijkertijd zijn geïmporteerd moet hiervoor worden gecorrigeerd.

Bijlage 1. Tabel Norm-waarden van schapen

Norm

Waardebepaling van schapen (€) voor taxatie bij verlies door diefstal of door honden/wolven

Omschrijving	Leeftijd/geslacht gewicht	Waarde	
		ooi	ram
Lam slacht/weide	0 - 4 wkn	35	45
Lam slacht/weide	5 - 10 kg	55	65
Lam slacht/weide	10 - 15 kg	75	85
Lam slacht/weide	16 - 19 kg	95	105
Lam slacht/weide	20 - 21 kg	100	112
Lam slacht/weide	22 - 25 kg	-	120
Lam slacht/weide	> 25 kg	-	125
Lam fokkerij ¹⁾	< 1 jaar	100	125
Schaap ¹⁾	1 x gelamd of 1 - 5 jaar	150	200
Schaap ¹⁾	6 - 9 jaar	125	200
Schaap ¹⁾	> 10 jaar	100	200
1) Toeslagen/kortingen:			
	stamboek	+50	+50
	zwoegervrij	+25	+25
	dubbel ARR	+25	+25
	stamboek ras ²⁾		
	< 1 jaar	+/-25	+/-25
	1 x gelamd of > 1 jaar	+/-50	+/-50
	top 10% stamboek	+50-200	+100-400
	10 beste lammeren regio- /nationale keuring		
	< 1 jaar	+50-100	+50-100
	(reserve-)kampioen		
	> 1 jaar	+100-250	+100-250
	overig waardevol stamboek genotype	+50	+50
	dracht ³⁾	totaal waarde * 1,20	

²⁾ Stamboekdieren behorende tot de rassen (Blauwe) Texelaar, Charolais, Suffolk en Hampshire Down krijgen de toeslag. Stamboekdieren behorende tot heideschapen en de rassen met een gemiddeld volwassen gewicht van de ooiën < 50 kg krijgen een korting. Niet genoemde rassen krijgen geen toeslag.

³⁾ De waarderingsfactor van de dracht neemt voor elk tiende lam boven een gemiddelde worpgrootte van 2 met éénhonderste toe. Bijvoorbeeld een gemiddelde worpgrootte van 3,1 resulteert in de waarderingsfactor van 1,31.

Bron: KWIV-V Wageningen Livestock Research

Bijlage 2. Lammerenproductie per ras

	Texelaar	Swifter	Noord- hollander	Rijnlam 3/2 jr	Flevo- lander 3/2 jr
Geboren	1,52	1,98	2,37	2,80	3,04
Grootgebracht	1,33	1,72	2,02	2,70	2,64
Voor vervanging	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Voor verkoop	1,08	1,47	1,77	2,45	2,39

Bron: KWIV-V Wageningen Livestock Research